

IMAGINÁRNÍ EKOLOGIE / EKOLOGICKÉ IMAGINACE

vystavující umělci: **Planeta Kampus (Vojtěch Liebl, Denisa Půbalová, Tomáš Potůček, Monika Škodová, Radka Krajíčková, Jonáš Jagerčík, Tobiáš Jagerčík), Artbiom (Veronika Hanáková, Tereza Pinkasová, Tomáš Samek, Andrea Szostoková, Alexander Takáč, Tereza Vydrová), Martin Pondělíček, Eva Maceková, Petra Janda**

kurátoři: **Artbiom** (hlavní kurátorka Tereza Nováková, www.artbiom.cz)

12. 4. – 2. 6. 2024

Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě / galerie Alternativa
Komenského 10, Jihlava (www.ogv.cz)

Výstava představuje současné celospolečenské téma predikování neodvratitelné ekologické katastrofy a frustrace z diskurzu o měnícím se klimatu odlišným pohledem – zapojením představivosti o tom, jak svět může fungovat odlišným či lepším způsobem a namísto vyvolávání strachu usilovat třeba o směřování k utopii. Místo, ve kterém se jedinec ať už z lidského nebo nelidského světa bude cítit dobře. Samotná příprava výstavy byla založena na dialogu členů, vznikala kolektivně, s respektem k potřebám ostatních a s důrazem na péči. Na výstavě se kromě díla objektů Petry Jandy a nového audiovizuálního díla od členů Artbiom (Veronika Hanáková, Tereza Pinkasová, Tomáš Samek, Andrea Szostoková, Alexander Takáč, Tereza Vydrová) objevují měkké plastiky a textilní práce Martina Pondělíčka, obrazy Evy Macekové a umělecký výzkum a spekulativní mezidruhový design uskupení Planety Kampus (Vojtěch Liebl, Denisa Půbalová, Tomáš Potůček, Monika Škodová, Radka Krajíčková, Jonáš Jagerčík, Tobiáš Jagerčík). Videopráce vzešlá z několikaměsíční diskuze členů Artbiomu vychází z posthumanistické filozofické práce a environmentálních studií Timothy Mortona, vizuality Björk, z chápání pojmu imaginárna nebo z narušování jasných hranic těl, rostlin, zvířat a buněk za pomoci generování obrazů ne-lidskou entitou – umělou inteligencí. Klíčem k chápání je též rozostření hranic sebe a dalších bytostí, ale i napojení. Přímo se vztahuje k dílu Vulvonautka Petry Jandy, které se věnuje lidské a mimolidské tělesnosti a hovoří též o tématu nacházení vnitřního dítěte, mateřského lůna, rostlin i podvědomí. Další díla, pletené objekty a vyšívaný závěs od Martina Pondělíčka, znejišťuje svou přítomností diváka, architekturu renesančního sálu i okolní díla a s humorem i romantičností zároveň pronikají ze světa daleké budoucnosti skrze tradiční techniky minulosti. Obrazy Evy Macekové vyjevují tajemné bájně zahrady s bytostmi, které dráždí svou mytičností a naléhavostí vjemu neurčitosti místa i bezčasí, jež je způsoben efektem bohatosti textury, barevnosti a šerosvitem olejových barev. Její práce se objevuje i ve druhé místnosti, kde se nachází projekt Planety Kampus s názvem Vessels, jedná se o jakousi fermentační laboratoř ve fiktivním časoprostoru, kde žije a hraje svou píseň života kombucha. Projekt je návodem na spoluvytváření světa kolem i v nás.

Tereza Nováková

Taktiky vyvolat strach z možné ekologické katastrofy nemusí vždy fungovat a dokonce nemusí být ani produktivní. Timothy Morton ve své knize Ekobyťi prakticky ukazuje, že prosté kupení dat týkajících se současné ekologické situace způsobené érou antropocénu nemusí být vždy pomáhat a může naopak působit i opačně: třeba vyvolávat posttraumatickou stresovou poruchu, která se často schovává za rouškou zdánlivého nezájmu či paralýzy. V tomto kontextu se potom jako jistý druh řešení může nabízet imaginace: představy toho, jak svět může fungovat lepším nebo jiným způsobem, imaginace utopií nebo spekulativního designu. Tyto alternativní světy nemusí být triviálním eskapistickým útočištěm, kam se lze schovat před zpusťšenou Zemí, ale naopak v sobě mohou nést poselství lepšího světa a ukazovat, jak může fungovat náš svět odlišným způsobem, inspirovat k novým možným vztahům k zemi a se zemí samou. Svou imaginativní silou nás mohou alternativní světy učit, jak transformovat své myšlení, představivost a ve výsledku i své chování a vztah ke světu. Imaginace je svým potenciálem schopna jak poskytovat útočiště, tvořit praskliny ve zdích myslí i světů, tak i poskytovat prostor k uzdravování a novým druhům myšlení.

Tomáš Samek

Doprovodný program

Vessels of Planeta Kampus (performance), Planeta Kampus, **19. 4. 16:00**

Ekologické vize: Imaginativní tvorba s AI (workshop), Aignos, **31. 5. 15:00**

Komentovaná prohlídka s kurátorstvem a autorstvem, **2. 6. 16:00**

Medailonky autorstva

Petra Janda

je multimediální umělkyně a zakladatelka webové platformy a databáze Artbiom.cz. Studovala v Ateliéru intermediální tvorby Tomáše Vaňka a v Ateliéru sochařství Tomáše Hlaviny na pražské AVU. Vystavuje v Čechách a zahraničí, v roce 2023 byla laureátkou Ceny Jindřicha Chalupeckého. Jako multimediální autorka se pohybuje napříč spektrem tvorby, edukace a osvěty, včetně komunitních projektů, ekofeminismu a aktivismu. Ve své tvorbě se Janda vztahuje k ekologii prostřednictvím motivů ochrany a mateřství, a skrze imaginární ekologii zkoumá mezilidské a mimolidské kooperace. Hledá způsoby ekologicky šetrného přístupu k tvorbě a materiálům v sochařství, například využitím principů cirkulární ekonomiky či návratu k odkazu starých řemesel a tradic. Velká část její práce je založená na spolupráci, lásce, vzájemné podpoře a komunikaci.

www.petrajanda.com

Dílo *Vulvonautka* poprvé představeno v galerii Jelení propojuje téma lidské a mimo-lidské tělesnosti s odkazem na mateřství a její druhá zkušenost se vznikem nového života. Rozvíjí představu pocitu od semena, přes pupeny a po rašení plnou bublavého pohybu, šumění mízy a drobných patiček. Fantazie a podvědomí je určeno vnitřním dítětem, lůnem i rostlinou. Mateřská raketa zářivé barvy je zpodobněním environmentu každého z nás.

Planeta Kampus

vznikla na základě frustrace z diskurzu kolem měnícího se klimatu. Cílem projektu je konfrontovat antropocentrický narativ, který je označován za hlavní příčinu zrychlujícího se globálního oteplování. Ve snaze konfrontovat vlastní antropocentrismus, spolupracujeme s více-než-lidskými organismy

k imaginaci jiných světů. Planeta Kampus je jak ekologickou imaginací, tak imaginativní ekologií. V jejích fiktivních časoprostorech rozkládáme naše dosavadní představy o světě. Je to stav snění - o mohutných kořenech stromů porostlých mnohobarevnými lišejníky komunikující rozsáhlými myceliálními sítěmi, o mikroskopických organismech proplouvajících těly, o vůni květin. Planeta Kampus nám umožňuje objevovat nové procesy produkce s více-než-lidským světem. Planeta Kampus je fiktivní časoprostor, který se realizuje v mnoha umělecko-vědeckých objektech. Vybízíme diváky k aktivaci těchto objektů, prozkoumávání našich ekologických imaginací a experimentování s imaginativními ekologiemi. Způsob interakce necháváme na Vaší představivosti.

www.planetakampus.eu

Vessels (angl. nádoby / plavidla) v sobě nesou návod na spoluutváření světa kolem i v nás. Fermentujeme společně - sdílejme prostor s dalšími organismy - tvořme lepší okolí.

Site-specific dílo je nejnovější vrstvou Planety Kampus, které zpodobňuje laboratorní systém propojující naši lidskou kulturu a specifický způsob života kombuchy. Podobně jako kombucha, tedy nápoj vznikající fermentací komunity organismů zvané SCOBY (Symbiotic community of Bacteria and Yeast), i lidé jako společenství kvasí - což je výsledkem společné činnosti generující produkt-odpad. Domácnosti si vzájemně a decentralizovaně předávají drahocenné podivné "gumové" koláče, co octově páchnou, avšak výsledek má blahodárné účinky. Jde o běžné propojení lidí a ne-lidí, které je v instalaci znásobeno možností znásobení zvuku hrou na flétny. Mikroby z lidského dechu se setkávají s mikroby kombuchy. Nápoj, který během celé výstavy vzniká, se stává biologickým zaznamenávacím zařízením. Dýcháním do sklenic zanecháváme otisk, který může ovlivnit život uvnitř.

Martin Pondělíček

je intermediální umělec pracující v průniku umění, designu a řemesla. Jeho zájem pramení ze studií výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy, v ateliéru Intermediální tvorby Mileny Dopitové na Akademii výtvarných umění v Praze a stěžejní roční stáže v ateliéru Tvorby textilu u Jitky Škopové na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, ale i ateliéru Nových médií II Kateřiny Olivové a Dariny Alster na AVU. Nyní dokončuje doktorská studia na UMPRUM, a je odborným asistentem v ateliéru Textilu.

Autor osciluje mezi uměním a designem, proniká do světů, kde čas neplyne lineárně. Nenaplnitelným pohárem trpělivosti si pohrává s časem jako s gumičkou. Ústředním prvkem jeho zájmu je zaměření na detail. Potutelně jej neúnavně násobí rozličnými technikami od vyšívání až po performance, za kterou si od Dariny Alster vysloužil titul Obdivuhodně trpělivého člověka. Kombinací vážných témat, nadsázky, humoru a emotivní romantiky se v jeho práci neutuchajících rukách rodí střípky a záblesky dávné minulosti nebo daleké budoucnosti.

Eva Maceková

intermediální umělkyně a designérka vystudovala Ateliér Ilustrace a grafiky na pražské UMPRUM. V současnosti tvoří a působí v Praze, přičemž pro její práci je charakteristická různorodost technik: věnuje se jak malbě, tak ilustraci a grafice či ruční práci s textilem. Její bezprostřední rukopis se vyznačuje silnou kresebností a barevností. Vystavovala např. v DOXu, City Surfer Office, Ville Pellé, Etc. galerii, Trafo Gallery či Halle Saint Pierre v Paříži. V roce 2018 byla nominována na ceny Czech Grand Design v kategorii Ilustrátorka roku a v roce 2022 se v této kategorii umístila na 3. místě. Je částečně zastoupena Karpuchina gallery v Praze. Donedávna měla ateliér v Petrohradská kolektiv, nyní v Dejvicích.

evamacekova.com

Díla, která pochází z roku 2022 a 2023, mají obdobné téma symbiotického vztahu člověka a přírody. Zobrazeny jsou báje bytosti, rostliny a prostředí, které navozuje pocit nekonečného zacyklení mezi pohledem do rajske zahrady či apokalyptického světa. Odkazují na mýty a legendy, které nám dodnes připomínají, že jsme součástí většího celku. Maceková často používá pastózní nánosy olejových barev, které umožňují hru světla a stínu, a tak nutí diváka k proniknutí do nitra obrazu, nejen vizuálně, ale především myšlenkově, až k bažinám prapůvodní pravdě života.

Artbiom

Platforma zabývající se environmentální problematikou umění a kultury v českém a slovenském prostředí. Věnuje se organizaci výstav, dočasných intervencí ve veřejném prostoru, performancí, besed, seminářů, literárních čtení, hudebních a tanečních aktivit v offspace Vitríny Artbiom v Praze a v sídle dalších institucí. Internetová databáze je rozcestníkem nejrůznějších děl, institucí a projevů umění a kultury, od vizuálního umění, přes design, literaturu, film, tanec, divadlo, po teorii a ekologii, které se věnují tématu životního prostředí, šetrnosti, citlivosti, vztahu ke krajině, přírodě a klimatické změně. Snahou je vytvořit fungující a živou síť a platformu pro setkávání, iniciaci podporu a medializaci. Projekt je založen na externí spolupráci s odborníky/icemi, vysokoškolským prostředím a projekty, které kladou důraz na environmentální problematiku, rozvoj a udržitelnost. Členy týmu jsou umělci, kurátoři, teoretici, výzkumníci, absolventi Filozofické fakulty UK, FAMU, AVU, kteří se podílejí na iniciativách řešících klimatickou krizi, ekologii či trvalou udržitelnost, ale také rozvíjí téma péče a šetrnosti a věnují se kritické reflexi environmentálního diskurzu současnosti.

Video **Spory utopie** pomocí imaginativních obrazů alternativních environmentů ohledává ne/možné reality a nabízí způsoby, jakými se lidé mohou vztahovat k mimolidským bytostem i k sobě navzájem. Dílo inspirované posthumanistickou filozofií Timothy Mortona, ale i vystoupeními Björk, se snaží rozpouštět svými idealistickými záběry pastelových světů plných různých stvoření rigidní pojmání ekologie lpějící na datech, které často vede k propadání žalu nebo dokonce odmítání ekologických změn. Naopak dává prostor utopiím, které mohou být produktivní v nalezení nehierarchického přístupu člověka k mimolidskému světu, či vlastního místa v komplexním "organismu" přírody. Výjevy vznikly za použití generátorů obrázků a videí, tedy ve spolupráci členstva Artbiomu s mimolidskou entitou - umělou inteligencí.

www.artbiom.cz

Tomáš Samek vystudoval estetiku a momentálně studuje nmgr. studia nových médií na FF UK. Je členem spolků Artbiom a Aignos. Píše filozofické texty, tvoří umění a kurátoruje. Zabývá se tématy současné filozofie, afirmativního pluralismu, posthumanismu, queer teorie, feminismů, ekologie, umělé inteligence nebo rozšiřováním kritických nástrojů feminismů na maskulinity.

Tereza Vydrová vystudovala bohemistiku a estetiku na FF UK. Vyučuje na základní škole a publikuje úvahové eseje a recenze výtvarného umění (Artikl, Sport in Art, ForUM GHMP). Od roku 2021 je součástí spolku Artbiom. Věnuje se tématu uplatňování moci skrze koncept vkusu, jazyk nebo gender.

Andrea Szostoková studovala estetiku na FF UK a v současné době pracuje v galerii. Ve spolku Artbiom působí od konce roku 2023.

Alexander Takáč vyštudoval volné výtvarné umenie v ateliéry Grafiky a Experimentálnej Tvorby pod vedením PhDr. Petra Rónaia akad.mal na FU TU KE. V súčasnosti sa venuje fotke a digitálnemu umeniu. Medzi jeho hlavné témy patrí antropomorfizmus a skúmanie paralelných svetov. V spolku Artbiom pôsobí od konca roku 2023.

Veronika Hanáková vystudovala filmovou vědu a nová média na FF UK, kde pokračuje v doktorském programu, v němž se zaměřuje na otázku audiovizuálního dědictví z rané digitality. Její audiovizuální eseje byly publikovány v akademických časopisech a na filmových festivalech. V spolku Artbiom působí od konce roku 2023.

Tereza Pinkasová studovala estetiku na FF UK, v současné době pracuje v obchodě s designem. Ve spolku Artbiom působí od roku 2021.